

[Per Møller.]

gerne. Hvis man vil undgå at få et forvredet billede af den europæiske samarbejdssituation, må man imidlertid — når en krisesituation en dag dukker op i de store overskrifter — skelne mellem forhandlingstaktik og realiteter.

Sammenfattende må situationen i dag bedømmes på den måde, at der er gode, reelle chancer for et positivt udfald af de igangværende forhandlinger om fællesmarkedets udvidelse. Den tyske udenrigsminister, Walter Scheel, skal nok vise sig at få ret, når han fastslår, at man er nået til det punkt, hvor der ikke mere er nogen vej tilbage, „the point of no return“.

I denne situation er det naturligt at skue lidt ud over forhandlingsfasen og se på den situation, der vil foreligge, når dansk medlemskab i fællesmarkedet bliver til virkelighed. Det er med tilfredshed, at venstre noterer sig, at ledende erhvervsfolk og ledende erhvervsorganisationer i stigende grad lægger vægt på de muligheder og chancer, der vil tone frem i forbindelse med vor indtræden i fællesmarkedet. Vi ved alle, at den nye markedspolitiske situation vil stille os over for et regnskab, der har både positive og negative poster. Der bliver grene af erhvervslivet, der ikke umiddelbart kan påregne gevinster, og der bliver enkeltvirksomheder, der kommer ud for vanskeligheder. Men i det store og hele vil medlemskab i et stort marked på 280 millioner mennesker give os meget betydelige fordele og byde os meget store chancer. Dette erkender erhvervslivets ledere, og det er meget opmuntrende. Det afspejler optimisme og en tro på egne evner, og denne holdning er nu engang forudsætningen for fremskridt. Man udretter ikke noget her i verden, hvis man hele tiden stirrer på det usikre og det risikofyldte, og hvis man bestandig anlægger en pessimistisk målestok.

For dansk landbrugs vedkommende vil det bringe umiddelbare og væsentlige fordele at få adgang til at konkurrere på et stort marked, hvor de danske produkter

ikke vil blive mødt af den syndflod af spørgsmål og restriktioner, som gennem mange år har sat vilkårene for afsætning af danske landbrugsprodukter. Man har kunstigt stækket dette erhvervsudfoldelsesmuligheder, og derfor er det naturligt, at erhvervets udøvere nu med adskillig forventning ser frem til at få en ende på opholdet i fællesmarkedets venteværelse.

Industriens fordele er måske ikke helt så entydige, men ud fra en helhedsbetragtning er det væsentligt, at deltagelse i et stort europæisk marked vil åbne nye ekspansionsmuligheder. Industrien vil komme til at give afkald på de omkostningsmæssige fordele, den hidtil har haft i kraft af toldfri import af en række halvfabrikata og råvarer. Ifølge markedssekretariatets beregning vil denne reduktion i en bestående fordel svare til mindre end én procent af industriens samlede omsætning. Over for denne ulempe står de fordele og chancer, der vil melde sig gennem konkurrencemæssig ligestilling, øgede muligheder for finansiering af kapitalbehovet, udjævning af renteforskelle, deltagelse i et vidt forgrenet teknisk-videnskabeligt samarbejde og mange andre gunstige virkninger af at være placeret inden for et stort økonomisk fællesskab.

Ikke blot de erhvervspolitiske virkninger af indtræden i fællesmarkedet vil blive vidtrækkende. Planerne for det fremtidige økonomisk-politiske samarbejde tegner et helt nyt billede af Europa, og også for Danmarks vedkommende vil der udvikle sig vilkår, der er helt anderledes, end vi kender dem i dag. I betragtning af, hvordan vort underskud på betalingsbalancen over for udlandet har redet os som en mare i mere end en halv snes år, må det anses for givet, at det vil bringe Danmark store fordele at blive knyttet til et samarbejde, som indebærer, at det bliver en fælles europæisk opgave at klare betalingsforholdet mellem hele fællesmarkedet og omverdenen. Der vil ikke længere eksistere noget problem om det enkelte medlemslands betalingsbalance. En række af Danmarks økonomiske vanskeligheder op